

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1971/35
Karar Sayısı : 1971/60
Karar Günü : 24.6.1971

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME: Zonguldak 3. İş mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 17.7.1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26. maddesinin Anayasa'nın 12. maddesine aykırı bulunduğu yolundaki davalı vekilinin iddiası mahkemece bu maddenin birinci fıkrasıyla sınırlı olarak ciddi görülmüş ve Anayasa'nın 151. maddesine dayanılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

I- OLAY:

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü işverenin işyerinde gerekli sağlık ve güvenlik tedbirlerini almaması yüzünden meslek hastalığına tutulan bir işçiye (7.2.1961-27.10.1961) tarihleri arasında ödediği malûliyet geliri ve yaptığı masraf tutarının tahsili istemiyle işverene karşı Zonguldak Üçüncü İş Mahkemesinde açtığı 1971/177 esas sayılı davada davalı vekili davacının dayandığı 506 sayılı kanunun 26. maddesinin Anayasa'nın 12. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüştü ve iddiayı 26. maddenin birinci fıkrasıyla sınırlı olarak ciddi gören mahkeme Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve davanın geri bırakılmasına karar vermiştir.

II- MAHKEMENİN ANAYASA'YA AYKIRILIK GÖRÜŞÜNE İLİŞKİN GEREKÇESİ ÖZETİ:

5526 sayılı Kanunun 26. maddesinin birinci fıkrası Sosyal Sigortalar Kurumuna bağladığı gelirin tarifesine göre hesaplanacak sermaye değerini önceden işverenden almak yetkisini tanımaktadır. Oysa gelirin gerçekte ne süre ödeneceği belli değildir. Sigortalının ölmesi veya iyileşmesi halinde Kurum sigortalıya gelir ödemekten kurtulacak ve sebepsiz iktisapta bulunmuş olacaktır. Hüküm Kuruma bir ayrıcalık tanıdığı için Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

III- YASA HÜKÜMLERİ:

1- İtiraz konusu hüküm:

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun itiraz konusu hükmü kapsayan 21. maddesi, Beşinci Tertip Düstur Cilt 3- Sayfa 2837 deki metne göre, şöyledir:

“Madde 26- İş kazası veya meslek hastalığı, iş verenin kasdı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılır bir eylemi sonucunda olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı işverenden alınır.

Esas Sayısı : 1971/35
Karar Sayısı : 1971/60

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 üncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebep olan 3 üncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar kanunu hükümlerine göre rücu edilir.”

2- Dayanak olarak ileri sürülen Anayasa hükmü:

Mahkemenin 506 sayılı Kanununun 26. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa’ya aykırı olduğu yolundaki görüşünü desteklemek üzere ileriye sürdüğü Anayasa’nın 12. maddesi aşağıdadır:

“Madde 12- Herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.”

IV- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 15. maddesi uyarınca 24.6.1971 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında rapor ve öteki kâğıtlar okunduktan sonra itiraz yoluna başvuran mahkeme yönünden yetki sorununun ele alınması gerekmiştir.

Anayasa’nın 151., Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 22.4.1962 günlü, 44 sayılı kanununun 27. maddelerine göre bir mahkemenin Anayasa’ya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getirebileceği hükümler ancak bakmakta bulunduğu davada uygulanacak olanlarla sınırlıdır.

Zonguldak Üçüncü İş mahkemesinin elindeki davanın konusu dava dilekçesinde özet olarak: “Sigortalı işçi, işverenin işçi sağlığına ilişkin tedbirleri almaması yüzünden 7.2.1961 tarihinde meslek hastalığına yakalanarak %40 oranında malûl kalmış ve kendisine 7.2.1961 ile 27.10.1961 tarihleri arası 550.38 TL. malûliyet geliri tahsis edilmiş ve 202.40 TL. da masraf yapılmış olduğundan toplam olarak 752.78 TL. Kurum zararının işverenden tahsili için dava açılması zarurieti doğmuştur.” diye açıklanmıştır. Kâğıtlar arasında onanlı örnekleri bulunan belgeler davaya kaynaklık eden eylem ve işlem tarihlerinin dilekçedeki gibi olduğunu doğrulamaktadır.

Şu duruma göre konusu 1961 yılında yani 27.6.1945 günlü, 4772 sayılı İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanununun yürürlükte bulunduğu bir dönemde meslek hastalığı dolayısıyla yapılmış masraf ve ödenmiş malûliyet geliri toplamının işverenden tahsili istemi olan bir davada 1.3.1965 gününde yürürlüğe girmiş 506 sayılı Kanunun eski olaylarda uygulanacağı belirlenmemiş bulunan 26. maddesinin uygulanmasının düşünülemediği ortadadır. Demek ki Anayasa’nın 151. ve 44 sayılı Kanununun 27. maddelerinde öngörülen itiraz koşulu gerçekleşmemiştir. İstem bu nedenle ve işin esasına girilmeden reddi gerekmektedir.

SONUÇ:

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26. maddesinin birinci fıkrasını Zonguldak 3. İş Mahkemesi, dava konusunun olduğu tarihe göre, bakılmakta olan davada uygulama durumunda bulunmadığından Anayasa’nın 151. maddesine uymayan itirazın, itiraz yoluna

Esas Sayısı : 1971/35
Karar Sayısı : 1971/60

başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine 24.6.1971 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkanvekili

Avni GİVDA

Üye

Fazıl ULUOCAK

Üye

Sait KOÇAK

Üye

Nuri ÜLGENALP

Üye

Muhittin TAYLAN

Üye

Şahap ARIÇ

Üye

Recai SEÇKİN

Üye

Ahmet AKAR

Üye

Halit ZARBUN

Üye

Ziya ÖNEL

Üye

Kâni VRANA

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Üye

Şevket MÜFTÜGİL

Üye

Ahmet H. BOYACIOĞLU